

शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) ही विहित कालावधीतील कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या आधारीत दरापेक्षा जास्त असल्यास त्यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्ध व्यवसाय विकास व मत्स्य व्यवसाय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: योजना ३३२२/प्र.क्र.१५८/१अ

मंत्रालय विस्तार, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२.

दिनांक: २५ ऑक्टोबर, २०२३.

वाचा:-

१. कृषि व पशु विभाग शासन निर्णय क्र.: संकीर्ण २७१७/ प्र.क्र.१९९/१अ, दिनांक १७.९.२०१८.
२. कृषि व पशु विभाग शासन निर्णय क्र.: योजना ३३२२/प्र.क्र.१५८/१अ, दिनांक १४.१२.२०२२.
३. कृषि व पशु विभाग शासन निर्णय क्र.: योजना ३३२२/प्र.क्र.१५८/१अ, दिनांक २५.०३.२०२२
४. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र जा. क्र. कृ. आ. गुनि/१/२/एमएसपी/२३-२४/१७४३१/२०२३, दिनांक २४.०५.२०२३

प्रस्तावना:-

राज्यातील बिजोत्पादन कार्यक्रमात स्थिरता आणण्याच्या दृष्टीने तसेच, शेतकऱ्यांचा बिजोत्पादन कार्यक्रमातील सहभाग कायम राखण्याच्या दृष्टीने दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१८ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर आणि शासन घोषित आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबतची योजना सन २०१८-१९ पासून लागू करण्यात आलेली आहे.

२. महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम यांचेकडून सन २०२१-२२ च्या खरीप/रब्बी हंगामामध्ये बिजोत्पादन घेतलेल्या शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारीत दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देणेसाठी कृषि आयुक्तालयाने राज्यस्तरीय समितीच्या मंजूरीसाठी सादर केलेल्या एकूण रु. १८०९.२३ लाख रकमेच्या प्रस्तावास दि. २५.११.२०२२ रोजीच्या राज्य स्तरीय समितीच्या बैठकीत मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने २०२१-२२ च्या खरीप/रब्बी हंगामामध्ये बिजोत्पादन घेतलेल्या शेतकऱ्यांना अनुदानाची रक्कम देण्यासाठी महाबीज, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम, पुणे यांना सन २०२२-२३ मध्ये वितरीत केलेल्या निधीचा व उर्वरित अवितरित निधीचा तपशील पुढीलप्रमाणे आहे.

अनु.क्र.	यंत्रणा	२०२१-२२ मध्ये बिजोत्पादक शेतकऱ्यांकरिता निधी वितरणाच्या प्रस्तावातील एकूण रक्कम (लाख)	यंत्रणा निहाय त्यांचे देयका नुसार बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना वितरीत केलेला निधी (रुपये)	सन २०२३-२४ मध्ये महाबीज व रा.बी.नि. यांचे मागणीनुसार आवश्यक निधी (लाख)	सन २०२३-२४ मध्ये वितरणाकरिता उपलब्ध तरतूद(लाख)
१	महाबीज	१६०९.९३ परिगणनेनुसार प्रत्यक्ष मागणी रु.१५१२.३५	१२९९.८८५०१	२१२.८७	२५००.००
२	राबीनि	१९९.३०	०	१९९.३०	
	एकूण	१७११.६५	१२९९.८८५०१	४१२.१७	

वरीलप्रमाणे एकूण रु. १२९९.८८५०१ लाख निधी महाबीज, अकोला यांना वितरीत करण्यात आलेला असून उर्वरित रु.४१२.१७ लाख निधी वितरीत करणे आवश्यक आहे.

४. सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षात सदर योजनेकरिता लेखाशिर्ष २४०१ ए९२२ अंतर्गत रु.२५००.०० लाख इतक्या रक्कमेची अर्थसंकल्पिय तरतूद करण्यात आलेली आहे. यानुषंगाने महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम यांचेमार्फत बिजोत्पादन घेतलेल्या शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारीत दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देणेसाठी महाबीज, अकोला यांचा उर्वरित रु.२१२.८७ लाख व राष्ट्रीय बीज निगम यांचा रु.१९९.३० लाख असा एकूण रु.४१२.१७ लाख इतका निधी सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाच्या उपलब्ध अर्थसंकल्पिय तरतूदीतून कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना उपलब्ध अर्थसंकल्पिय तरतूदीतून वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

सन २०२१-२२ मध्ये महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित, अकोला व राष्ट्रीय बीज निगम यांचेमार्फत बिजोत्पादन घेतलेल्या शेतकऱ्यांना कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारीत दर व शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) यामधील फरकाची रक्कम देणेसाठी महाबीज, अकोला यांचा उर्वरित रु. २१२.८७ लाख व राष्ट्रीय बीज निगम यांचा रु. १९९.३० लाख असा एकूण रु. ४१२.१७ लाख इतका निधी सन २०२३-२४ या चालू वर्षाच्या लेखाशिर्ष २४०१ ए९२२ (१०० % राज्य योजना) अंतर्गत उपलब्ध असलेल्या अर्थसंकल्पीय तरतूदीमधून वितरीत करण्यात येत आहे.

२. सदर योजनेतर्गत सन २०२३-२४ मध्ये राज्यात राबविण्यासाठी होणारा खर्च पुढील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.

मागणी क्रमांक डी-३-२४०१, पिक संवर्धन, १०३, बी-बियाणे,

(००)(२८) किमान आधारभूत किंमत (MSP) आणि कृषि उत्पन्न बाजार समिती आधारभूत दर यामधील फरकाची रक्कम बिजोत्पादक शेतकऱ्यांना देण्याबाबत, (१०० टक्के राज्य कार्यक्रम) ३३- अर्थसहाय्य, (२४०१ A९२२)

३. सदर योजना राबविताना खालील अटी व शर्तीचे पालन करण्यात यावे-
 १. सदर निधी P.L.A./बँक खात्यांमध्ये ठेवला जाणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
 २. या प्रित्यर्थ होणारा खर्च हा सन २०२३-२४ या आर्थिक वर्षाकरीता मंजूर केलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येऊन उपरोक्त लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा.
 ३. कृषि उत्पन्न बाजार समिती दर आणि शासन घोषित किमान आधारभूत किंमत (MSP) फरकाची रक्कम थेट लाभ हस्तांतरणाद्वारे बिजोत्पादक शेतकऱ्यांच्या आधारलिक बँक खात्यामध्ये जमा करण्यात यावी.
 ४. वितरीत करण्यात आलेल्या निधीच्या खर्चाचे उपयोगिता प्रमाणपत्र सादर करावे.
४. सदर योजनेकरीता आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना योजनेचे नियंत्रण अधिकारी म्हणून व सहायक संचालक, लेखा-१ यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
५. प्रस्तुतचा शासन निर्णय हा महाराष्ट्र अर्थसंकल्प नियम पुस्तिका (भाग-१) १९७७ मधील परिच्छेद १४२ व १४४ अन्वये प्रशासकिय विभागांना प्रदान केलेल्या शक्तीनुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत. तसेच, वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक १२.०४.२०२३ व वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्रमांक अनौसं-२६६/२०२३/व्यय-१, दि.०५.१०.२०२३ अन्वये देण्यात आलेल्या मान्यतेनुसार विभागाच्या स्तरावर निर्गमित करण्यात येत आहेत.
६. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२३१०२५१३५२१०१९०१ असा आहे. सदर आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(उमेश चांदिवडे)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
३. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
५. व्यवस्थापकीय संचालक, राष्ट्रीय बीज निगम, गुलटेकडी, पुणे.

६. कृषि संचालक (निविष्ठा व गुण नियंत्रण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
७. महाव्यवस्थापक (उत्पादन), महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ मर्यादित (महाबीज), अकोला.
८. सर्व संचालक/सह संचालक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
९. सर्व विभागीय कृषि सह संचालक.
१०. सर्व जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी.
११. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी.
१२. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२ (लेखापरिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई/नागपूर.
१३. अवर सचिव (व्यय-१), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१४. कक्ष अधिकारी (कार्य.१४३१), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१५. कक्ष अधिकारी (२-अ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई- ४०००३२
१६. निवडनस्ती, कार्यासन १अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -४०००३२.